

11.11.2019

Asia/2

§ 747

V 27.11.2019, Sörnäisten Kalasataman (Nihti) asemakaava ja asemakaavan muuttaminen (nro 12576)

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari, Vilhonvuori) katu- ja vesialueen asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Sompasaari, Hanasaari, Vilhonvuori) satama-, vesi- ja katualueen asemakaavan muutoksen 9.4.2019 päivätyn ja 22.10.2019 muutetun piirustuksen nro 12576 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Muodostuvat uudet korttelit 10667-10680.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaava- ja asemakaavan muutoksen nro 12576 kartta, päivätty 9.4.2019, muutettu 22.10.2019
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutoksen nro 12576 selostus, päivätty 9.4.2019, muutettu 22.10.2019, päivitetty Kylk:n 22.10.2019 päätöksen mukaiseksi
- 3 Liikennesuunnitelma (piirustus nro 6925/ 9.4.2019)
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Vuorovaikutusraportti 9.4.2019, täydennetty 22.10.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

11.11.2019

Liite 4

Liite 5

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin Satama Oy
Helsingin seudun lii-
kenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ym-
päristöpalvelut -kun-
tayhtymä

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Nihtiä, joka sijaitsee Sörnäisten kaupunginosan merenranta-alueen eli Kalasataman projektialueen eteläkärjessä, sekä sitä ympäröiviä vesialueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asuinalueen rakentamisen merelliseen ympäristöön noin 3 000 asukkaalle. Tavoitteena on rakentaa vetovoimainen, kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja vahvan identiteetin omaava, toiminnoiltaan monipuolinen asuinalue. Kaupunkirakenne umpikortteleineen suunnitellaan tiiviiksi ja kantakaupunkimaiseksi. Kuusikerroksiset korttelit kytkeytyvät mittakaavaltaan Helsingin ydinkeskustaan. Nihdin siluettia leimaavat kuusikerroksisten korttelien yläpuolelle nousevat 12-19 kerrosta korkeat asuintornit. Mittasuhteiltaan solakat tornit antavat Nihdille tunnistettavan kaupunkikuvallisen identiteetin.

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Alueelle on suunniteltu kymmenen asuntokorttelia, hotellikortteli, ravintolakortteli, kaksi vesialueen korttelia liike-, toimisto- ja ravintolalaivoille, päiväkotia ja pienvenesatama. Lisäksi alueelle on suunniteltu Nihdin Merihakaan ja Hanasaaren yhdistävä Merihaansilta, josta haarautuu Hiilisatamansilta. Alueen läpi kulkee Laajasalon Kruunuvuorenrannan kantakaupunkiin liittyvien Kruunusiltojen raitiotieyhteys ja pyöräilijöille ja jalankulkijoille tarkoitettu väylä eli baana. Nihdissä on myös Kalasataman raitiotien päätepysäkki. Nihdin rannat on suunniteltu kaupunkikuvaltaan korkeatasoisina ja toiminnoiltaan monipuolisina virkistys- ja ulkoilualueina.

Uutta asuntokerrosalaa kaavassa on yhteensä 124 050 k-m², hotelli- ja liiketilojen kerrosalaa 10 800 k-m² ja yleisten rakennusten kerrosalaa 1 500 k-m². Asuintonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e = 2,57$.

Kaava-alueen aluetehokkuus ympäröivät vesialueet huomioiden on $e = 0,5$.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus nro 6925), jonka mukaan alueella liikkuminen perustuu turvallisiin ja sujuviin jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin ja raitiotieliikenteeseen moottoriajoneuvoliikenteen lisäksi. Nihtiin saavutaan pohjoisesta Sompasaa- ren itä- ja länsireunoja pitkin sekä siltayhteyksien kautta idästä ja lännestä. Alueella ei ole läpiajoliikennettä, joten liikennemäärät ovat melko vähäisiä, mikä mahdollistaa eteläkärjen ranta-alueiden toteuttamisen korkeatasoisena rantapromenadina. Alueen rakentaminen vahvistaa kantakaupungin ja ydinkeskustan sekä Kalasataman asemaa alue- ja yhdyskuntarakenteessa. Kalasatama yhdistyy Nihtin ja rakennettavien siltojen kautta osaksi kantakaupunkia.

Kaavassa on esitetty asukkaille pyöräpaikkoja AK- eli asuinkerrostalo- jen korttelialueilla mitoituksella 1/30 k-m² ja lisäksi paikkoja vieraspyöräpysäköintiin. Asukkaiden autopysäköinti sijoittuu kortteleihin pihakan- sien alle. Autojen pysäköintipaikkamäärien osalta kaavaratkaisussa ei anneta määräyksiä vaan alue on nk. markkinaehtoisen pysäköintipaik- kaperiaatteen soveltamisen pilottialue. Tällöin hankkeeseen ryhtyvä to- teuttaa sopivaksi katsomansa määrän autopaikkoja ja luovuttaa auto- paikat asukkaille markkinahintaan. Satamamestarinlaiturin aukion alla on varaus maanalaiselle pysäköintilaitokselle. Pysäköintilaitoksen ajo- rampille on tilavaraus Ahtaajankujalla. Autopaikkojen rakentamista koskevan kaavamääräyksen puuttuminen asuntorakentamisen osalta ei estä esimerkiksi tontinluovutuksen yhteydessä tapahtuvaa autopaik- kojen rakentamisen ohjausta.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutu- mista siten, että sillä edistetään uuden laadukkaan rakennuskannan rakentamista ja vahvistetaan merellistä Helsinkiä sekä varaudutaan sään ääri-ilmiöiden tuomiin vaikutuksiin. Kaavaratkaisu on Sörnäisten- rannan ja Hermanninrannan osayleiskaavan mukainen (tullut voimaan 14.3.2008). Sen mukaan alue on pääosin kerrostalovaltaista asuina- luetta.

Kaavaratkaisussa sovelletaan kaupunkiympäristölautakunnalle 9.4.2019 esiteltyjen alueellisen ja markkinaehtoisen pysäköintijärjes- telmän periaatteita.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue on osa entisen Sörnäisten sataman aluetta ja paikalla sijaitsi ai- emmin Nihtin saari. Nihti on Kalasataman projektialueen eteläisin kärki

ja sijoittuu parhaillaan rakentuvaa Sompasaarta rajaavan Nihdinkanan eteläpuolelle. Alueella on tällä hetkellä maa- ja kalliomassojen väli-varastointialue, sora- ja asvaltতিকেত্ৰ, veneiden säilytystä, romulaivoja, kesäaikaan toimiva Ihana-kahvila sekä Sompasauna. Lisäksi alueeseen kuuluu vesialuetta.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1982–2017.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavoitus on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäisäveroä 75–80 M€. Kaupunki saa tonttituloja noin 120 M€. Kaava-alueella sijaitsevien siltarakenteiden kustannukset on esitetty Kruunusiltojen yleissuunnitelman yhteydessä ja raitiotien kustannukset Kalasataman raitiotien yleissuunnitelman yhteydessä. Edellä mainittuja kustannuksia ei ole sisällytetty Nihdin asemakaavan kustannusarvioon.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 9.4.2019 ja lautakunta päätti 16.4.2019 asettaa asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen julkisesti nähtäville. Kaavaehdotus oli maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisesti julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan 30.4.–29.5.2019.

Kaavaehdotuksesta tehtiin yksi muistutus. Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat Merihaansillan alituskorkeuteen sekä merenpinnan nousuun ja ranta-alueiden maankäyttöön Helsingissä.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta: Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) Museovirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) sekä kaupungin museo. Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ilmoittivat ettei niillä ole lausuttavaa. Kaavaehdotuksesta saaduissa viranomaislausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat vesihuoltoon ja johtosiirtoihin, julkisivujen ääneneristävyyteen, joukkoliikenteeseen, raitioliikenteen tilojen toteutukseen ja siltojen kaupunkikuvaan

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot muistutuksesta ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niihin. Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

11.11.2019

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaava- ja asemakaavan muutoksen nro 12576 kartta, päivätty 9.4.2019, muutettu 22.10.2019
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutoksen nro 12576 selostus, päivätty 9.4.2019, muutettu 22.10.2019, päivitetty Kylk:n 22.10.2019 päätöksen mukaiseksi
- 3 Liikennesuunnitelma (piirustus nro 6925/ 9.4.2019)
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Vuorovaikutusraportti 9.4.2019, täydennetty 22.10.2019

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva, 22.10.2019
- 2 Havainnekuva, 9.4.2019

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy

11.11.2019

Asia/2

Helsingin Satama Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Aluerakentaminen, asuminen ja investoinnit -yksikkö
Asemakaavoitus
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2019 § 509

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Hankennumero 2122_1, 2122_2

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 9.4.2019 päivätyn ja 22.10.2019 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12576 hyväksymistä. Asemakaava koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari, Vilhonvuori) katu- ja vesialuetta ja asemakaavan muutos koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Sompasaari, Hanasaari, Vilhonvuori) satama-, vesi- ja katualueita (muodostuvat uudet korttelit 10667-10680)

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1, sekä internet-sivuilla: Päättöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

22.10.2019 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Salla Hoppu, liikenneinsinööri Riikka Österlund ja tiimipäällikkö Matti Kaijansinkko. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

16.04.2019 Ehdotuksen mukaan

09.04.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Salla Hoppu, arkkitehti, puhelin: 310 37240

salla.hoppu(a)hel.fi

Riikka Österlund, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312

riikka.osterlund(a)hel.fi

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 28.5.2019

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Kaupunginmuseo on lausunut Nihdin asemakaavamuutoksen oas-vaiheesta 23.1.2018. Nihdin kaava-alue kuuluu entisen Sörnäisten sataman laiturialueeseen. Nihdin saari kuului historiallisten Kruunuvuorenselän saarten joukkoon, joita 1800-luvun lopulta alkaen hyödynnettiin kasvavan teollisuuskaupungin asukkaiden virkistyskäyttöön. Liikennöinti saarille oli järjestetty höyrykäyttöisillä pienaluksilla. Vuosisadan vaihteessa Nihdin saarella asui Helsingin satamamestari. Satamamestarin huvilan lisäksi saarella sijaitsti tuolloin vehmaita viljelyksiä. Vuonna 1913 saaren isäntä vaihtui, kun Suomalainen Pursiseura SPS asettui vanhaan huvilaan. Saareen rakennettiin erillinen pursiseuran ravintola, ja rannat täyttyivät venelaitureista. Sörnäisten sataman uudistusten ja laajennusten yhteydessä Nihdin saari kuroutui mantereeseen 1960-luvun alkuvuosina, ja saaresta muodostui osa uutta laiturirakennetta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

11.11.2019

Kaavaluonnoksessa ehdotetaan maantäyttöä laajennettavaksi pienvenesatamalla laiturialueen itäreunalla. Kaava-alue liitetään mantereeseen siltarakenteella, joka Merihaasta liittyy Hiilisatamaan ja Nihtiin. Siltojen rakenne ja ilme tulee sovittaa historiallisesti merkittävän satama-alueen, kaupungin sisälahden ja siihen liittyvien kaupunginosien kaupunkikuvallisiin arvoihin. Nämä tekijät tulee huomioida siltarakenteesta käytävän kilpailun arvioinnissa.

Kaupungin imagoa ja kaupunkilaisten arkea virkistänyt Sompasauna on vakiintunut paikalleen, tyhjentyneen satama-alueen kärkeen. Tässä luotua kaupunkikulttuurin potentiaalia hyödynnetään paikan kehittämisessä jatkossa. Muistumat alueen historiasta ja käytöstä satama-alueena omaavat kaupunkikulttuurin potentiaalia kokonaisuutena.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 13.02.2019 § 12

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12576 pohjakartan kaupunginosassa 10 Sörnäinen. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12576
Kaupunginosa: 10 Sörnäinen
Kartoituksen työnumero: 15/2018
Pohjakartta valmistunut: 21.1.2019 Uusinta (ensi tilaus 2018)
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -

11.11.2019

palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 13.12.2017 § 46

HEL 2017-009930 T 10 03 03

Nimistötoimikunta jatkoi 15.11.2017 pöydälle jätettyä Nihdin nimistön käsittelyä. Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

KAAVANIMET

Aallonhalkoja–Vågbrytaren (olemassa oleva nimi);

Ahtaajankuja–Stuvargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); ahtaaja = ahtaustyöntekijä (Kielitoimiston sanakirjasta);

Finkensilta–Finkes bro (olemassa oleva nimi);

Hiilisatamansilta–Kolhamnsbron
(silta)

Perustelu: Hanasaaren voimalaitoksen hiilisataman mukaan, joka on toistaiseksi viimeinen Sörnäisten sataman jäljellä olevista satamatoiminnoista. Voimalaitos tullaan sulkemaan vuoden 2024 loppuun mennessä;

Konttisatamankatu–Containerhamnsgatan
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); Sörnäisten konttisataman mukaan, joka oli toiminnassa vuoteen 2008 asti;

Konttinosturinkuja–Containerkransgränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); konttinosturi = kontteja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

käsitlevä nosturi (Kielitoimiston sanakirjasta);

Koukkupojankuja–Hakpojksgränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); koukkupoika = ahtaaja, joka irrottaa ja kiinnittää taakan nosturin koukkuun tai siitä riippuvaan nostotyökaluun (Paunonen 2000: 490);

Kraanakuskinkuja–Kranförargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); kraanakuski = satama-nosturin ohjaaja (Paunonen 2000: 492);

Manttelimiehenkuja–Signalgivargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); manttelimies eli mantteli eli merkinantaja = ahtaajaryhmän nokkamies, joka antaa merkit, milloin taakka nostetaan ja lasketaan (Paunonen 2000: 623);

Merihaansilta–Havshagsbron (olemassa oleva nimi);

Nihdinlaituri–Knektkajen
(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Nihdin eli Nihtisaaren mukaan;

Nihdinranta–Knektstranden
(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Nihdin eli Nihtisaaren mukaan;

Pinkkarinkuja–Låglyftargränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); pinkkari = pinoamisvau-nu;

Satamamestarinlaituri–Hamnmästarkajen
(katu)

Perustelu: Muistonimi; Nihdissä 1890-luvulta aina vuoteen 1913 asu-neen ja saaren vuokranneen Sörnäisten satamamestari, merikapteeni Wilhelm (Vilhelm) Alfred Svenssonin (1841–1917) mukaan, joka myös omisti suositun meritarvikekaupan sekä kasvatti saassa kukkia ja hel-delmiä. Uudessa Suomettaressa 19.1.1917 julkaistun kuolinuutisen yh-teydessä kerrotaan, että satamamestari Svensson oli syntynyt Helsin-gissä. Purjehdittuaan useita vuosia merillä hän suoritti vuonna 1864 pe-rämiestutkinnon ja 1867 kapteenintutkinnon. ”Purjehdittuaan vielä useil-la eri laivoilla kapteenina tuli hänestä 1879 Sörnäisten satamamestari,

jona hän toimi kuolemaansa asti. Myös laivanvarustustoimintaan otti Svensson osaa täällä.”;

Sompasaarenlaituri–Sumparkajen (olemassa oleva nimi);

Tihtaalinkatu–Dykdalbsgatan

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); liitynnäinen, Tihtaalinpuiston mukaan;

ja

Tihtaalinpuisto–Dykdalbsparken

(viheralue)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); Nihdin edustalla sijaitsevan tihtaalin eli tiktaalin mukaan; tihtaali = pohjaan juntatuista paaluista tehty laivojen kiinnityspaikka esimerkiksi kompassitarkastusta varten (Paunonen 2000: 1175).

KORTTELINNIMET

Armi–Armen

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); armi = 1) satamanosturin puomi, 2) trukin hanhenkaula ahtauksessa (Paunonen 2000: 63);

Brygga–Bryggan

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); brygga = laituri (Paunonen 2000: 115);

Kaija–Kajen

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); kaija = (satama)laituri (Paunonen 2000: 398);

Käkikello–Gökuret

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); käkikello = satamanosturi;

Lukki–Grensletrucken

(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); lukki eli konttilukki =

konttiauto (Paunonen 2000: 590), nosturijoneuvo;

Plimsoll–Plimsoll
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (merenkulku, konttisatamatoiminta); Plimsollin merkin eli lastimerkin mukaan, joka on aluksen ulkokyljessä oleva merkki, joka osoittaa, kuinka syvälle aluksen saa lastata eri vuodenaikoina ja eri vyöhykkeissä. Plimsollin merkin kehitti englantilainen Samuel Plimsoll (1824–1898). Merkki on erittäin tunnettu symboli merenkulkijoiden ja merimiesten keskuudessa;

Pollari–Pollaren
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); pollari = laivaköyden kiinnityspilari (Paunonen 2000: 825);

Punainenhanska–Röda handsken
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); punainen hanska on manttelimiehen eli manttelin työväline, jolla hän ohjaa suuntia ja toimintaa konttisatamassa (ks. Manttelimiehenkuja);

Rahtikirja–Fraktsedeln
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); rahtikirja = rahtitavaraa seuraava asiakirja (Kielitoimiston sanakirjasta);

Spaaki–Spaken
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (konttisatamatoiminta); spaaki = kädensija (Paunonen 2000: 1070), satamanosturin ohjain;

Tihtaali–Dykdalben
(kortteli)

Perustelu: Ryhmänimi (satamarakennelmat); liitynnäinen, Tihtaalinpuiston mukaan;

ja

Vartsi–Varvet
(kortteli)

Perustelu: Nimien Vartsi ja Vartši mukaan, jotka ovat Sörnäisten sataman slanginimityksiä 1900-luvun alusta (Paunonen 2000: 1271; Paunonen 2010: 980–982).

11.11.2019

Lähteitä:

- Heikki Paunonen 2000: Tsennaaks Stadii, bonjaaks slangii: Stadin slangin suursanakirja. WSOY, Helsinki.
- Heikki Paunonen 2010: Stadin mestat 2. Ikkunoita Helsingin ja sen asukkaiden historiaan ja nykyisyyteen. Edico Oy, Helsinki.
- Sallamaria Tikkanen 1999: Paratiisit ja niiden varjot. Kirjassa: Nokea ja pilvenhattaroita – Helsinkiläisten ympäristö 1900-luvun vaihteessa. Toim. Simo Laakkonen, Sari Laurila, Marjatta Rahikainen ja Päivikki Kallio. Helsingin kaupungin museo, Narinkka 1999: 40–41.
- <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

Terminaalipäällikkö Petri Jäntti ja liikennepäällikkö Andreas Slotte Helsingin Satamasta olivat kutsuttuina asiantuntijoina mukana Nihdin nimistösuunnittelun alkuvaiheen ideoinnissa, nimiaiheiden valinnassa ja nimiehdotusten loppuvaiheen kommentoinnissa.

15.11.2017 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
[johanna.lehtonen\(a\)hel.fi](mailto:johanna.lehtonen(a)hel.fi)